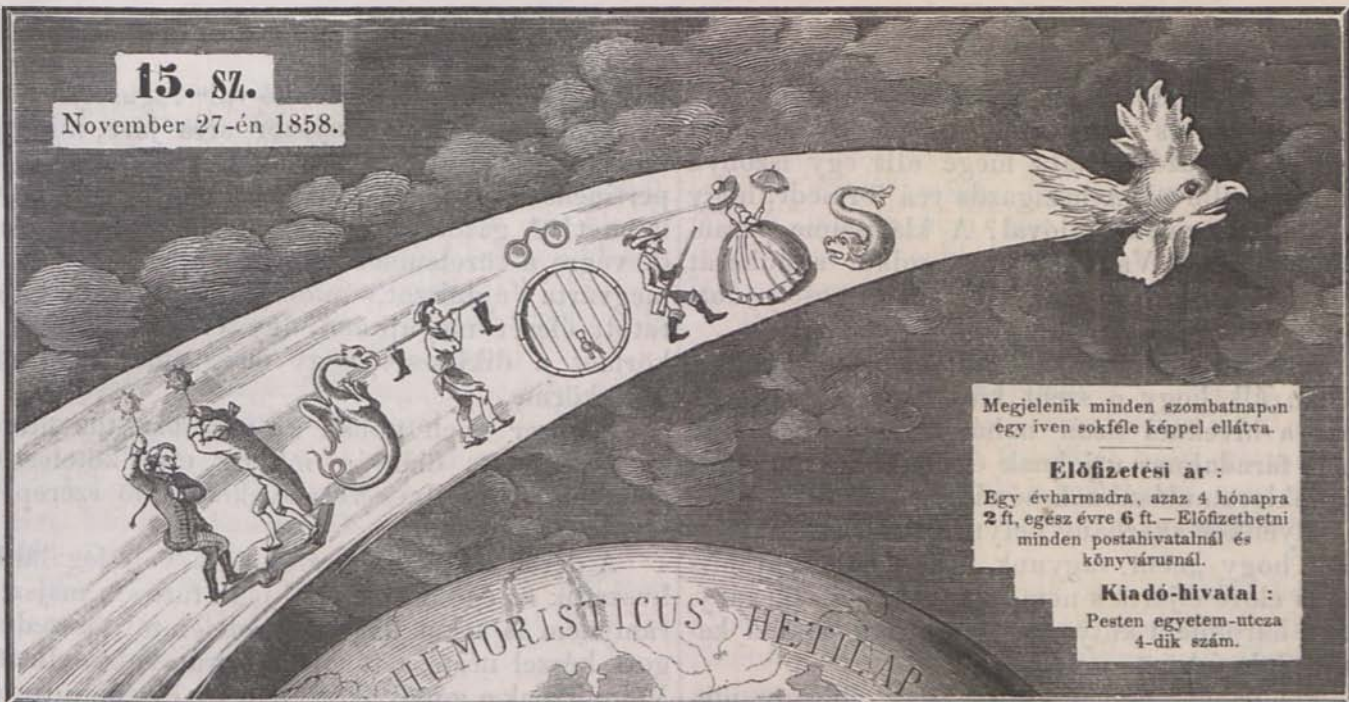

15. SZ.

November 27-én 1858.

Megjelenik minden szombatnapon
egy iven sokféle képpel ellátva.

Előfizetési ár:

Egy évharmadra, azaz 4 hónapra
2 ft, egész évre 6 ft. — Előfizethetni
minden postahivatalnál és
könyvtárban.

Kiadó-hivatal:

Pesten egyetem-utca
4-dik szám.

AZ ÜSTÖKÖS.

Humoristico-belletristicus hetilap.

VÁJDNITZ URAM KALANDJAI.

Most már érdemekben megöszült tiszt, családosi férfi lehet; azért igazi nevét ki nem irhatom: de hajdan a diáki élet fény-korában az ő kegyelme nevét annyira ismerték, hogy ha csak öt pontumot és „nit”-ot irtam volna is, mindenki kitalálja vala, kiről légyen szólásom.

Ő volt a diákkalandok hőse, a belső iskolai élet mintaképe, ezer jó tréfa és adoma főszemélye.

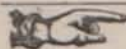
Ő kegyelme iskolai pályáját az erre ki úgy nevezett dárdasságon kezdte, melynek Erdélyben a kevésbé tisztességes *mendikás* (kolduló) czim a helyettese, élvén az ilyen szegény süldő-diákképe nem mással, mint a hulladékkal, mely szintén igen kis urak, szegény nevelők és félurfiások havonként 10 forintos kemény censura alá vett kosztjából részére járt s melyért ő az illető eledelt a koszt házból az iskolába szállítja. (Egyébiránt lettek az ily kis férfiakból már nagy emberek is.)

Hős volt ő már dárdás korában is. Eleinte egy kisebb tanodában tanult, hol a szegény diákokat és mendikásokat a becsületes város derék

polgárai látták el ételfélével, nevezvén azt latinoosan „kókviának.” Ezen kókviának Vájdnitz vala az ő nagymestere. Ha néha szegényebb utcára került a sor, őt helyütt is kivetette egy napon a főzetést, hogy a konyha meg ne szűküljön. S ha azonban mégis megtörtént, hogy mind az őt helyről paszulyt találtak küldeni, újra ő volt az, ki a fazekat kiállítja a kuria (iskola-udvar) közepére, hogy ott nyilvánosan megcsapassék. Ez volt a vétkes fazéknak az ő büntetése.

Ha valamelyik diák légációba (ünnepi követésre) ment, örvendett, ha Vájdnitzi megkaphatá; mert jól tudta, hogy ez elmés fiu mindenütt szives látást eszközöl, vagy ha kell zsarol számára.

S erre valóban sajtós találmányoknak volt birtokában. Kifogyhatatlan volt a szakácsnék jószívének dicséretében, a kisasszony szépségét édig magasztalta, csodálatos kalandokról mesélt, melyekben ő és gazdája voltak a főszereplők; elbeszélte mily hallatlan szivességgel szokták őket látni s ha mind ez nem használt, értett ő a keményebb eszközökhöz is.

Teljes számú példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Egy igen fősvény urnál, kiről tudva volt, hogy a legátus elébe rendesen megnyúlósodott bort tétet, gazdája háta megé állt egy iszonyu juhnyíró ollóval. A házigazda reá förmedt, hogy mit akar azzal az ollóval? A klárissime parancsolta — felel Vájdnitz, hogy mikor a poharát teli tölti, a bort *elvágyam*. A gazda elmosolyodott s jobb bort hozatott föl.

Van a legatióknak egy kellemetlen oldala, ez abban áll, hogy a szent követ urnak magának kell a hiveknél azon néhány garast beszédni, mely fáradalmas utjoknak és több heti egyházi szónoklattanulásuknak némi kárpótlásául szolgál.

Ilyenkor akárhány helytt kikiáltják az ablakon, hogy „nem vagyunk itthon.“ De Vájdnitz ezt is előre eljáarta s nem volt oly hétfejű sárkány, vagy háromfejű kutya, mely az ilyes poklok kapuit előle elzárta volna.

Ha valami eseléd kijött, hogy „bizony nincsenek itthon“; Vájdnitznál mindig kész volt valami ál-levél vagy pakk, melyet szüre újjából elé-rántott. „Ejnye, azt ugyan sajnáljuk — felelt ilyenkor bubánatos hangon — ezt a levelet, vagy ezt a csomagot vissza kell vinnem.“ Erre aztán a szolgáló természetesen azt mondta: hogy mindjárt megnézi, hátha mégis van valaki otthon. Persze hogy volt; már hogy ne lett volna, előbujt az egész család. Ekkor Vájdnitz elővette a levelet s olvasott egy egészen más nevet, alázatos-sággal tudakozván, hogy ez s ehhez légyen-e szerencséje? Ezek szomoruan bevallák, hogy a levél nem nekik szól. No ekkor aztán a furfangos ficzkó is reá jött az igazi dologra, hogy t. i. arra a néhány krajczárkára lenne szükségök. Nem volt menekvés; ki kellett fizetni.

A becsületes csizmadiaczéhek ellen mint minden kortársának, úgy neki is vele született ellen-szenve volt. A fiatal hősi vér küzdelemre vágyott s mert más ellenséget pénzen sem kaphatott, ezt vette elő. Vájdnitz uram az ilyen háborúból is rendesen diadallal tért meg s az ellen tagjai még a sáros utcákon is messze kikerülték.

Többek között volt neki egy siralmasan sáros utcájája, hol az ételes fazekakkal kellett eljönnie, s volt ebben az utcában egy évek hosszán a lefolyó sár által annyira feltöltött agg ház, hogy jó magas férfiú még a kéményén is beláthatott. Lakik vala pedig-e házban egy kissé keményszivű csizmadiamester, ki különben is szegény sorsu lévén (el lehet képzelni, midőn 6000 lakosu városban 500 a csizmadiamester), a kitört alacsony ablakokat bizony csak holmi régiféle „Vasárnap

Ujságokkal“ meg „Hirmondó-val“ ragasztja vala bé. — Vájdnitz valahányszor arra járt, mindig be szokta ütni ujját e hevenyészett ablakon, impertinens arczczal bekiáltván: „Vágják el a kör-mömet!“ A gazda türte egy párszor e boszantást, de végre a türelemnek is vége szakadt. Egyszer megvárta Vájdnitzot, s midőn a fiú többször kop-tatott élczét megujitaná, úgy elvágta Vájdnitz körmét a dikicesel, hogy maig sincs azon az ujján körme.

Egyszer épen abban az utcában tűz ütött ki s a nemes diákság mindig első kötelessé-gének tartá az ilyes veszélyeknél főfo szerepet vinni.

A derék csizmadiamester háza volt legalább huszadik az égő háztól; szél nem fútt s a májsz-tram nem is sokat félt a veszedelemtől; összedu-gott kézzel nézte a távol felebarát veszedelmét. Vájdnitznak e gonosz közönyösség eszébe juttatá a régít. Intett pajtásainak, s ezek már jól tudták a többit. Nosza neki a májsztram házfödélének! kezdik leverni a zsindelet; hiában esd, hiában ri-mánkodik, még a füle botját sem mozditja egyik is. Ők tudják, hogy mit csinálnak; a szél épen erre fú s erre hordja a perjét, meg kell előzni a veszedelmet . . . Lefedelezték biz azt szépen. Igy boszulta meg magát a mendikás. Csak aztán sie-tett a tüzhöz. Itt ő mindig első szokott lenni az égő ház fedelén s ha veszélyes helyre kellett mászni, mindenki őt kiáltá, benne bízott.

Ez izben addig hurczolkodott egy ház padlá-sán, hogy a gerendák egy része egészen besza-kadt a lépcsőre. Mindenki elveszettnek hívé. Csak egy útja lehetett még: a fődél ajtaja, melyen ré-gebben szénát szoktak volt fölhányi.

Már ez is lángban állt, midőn Vájdnitz meg-jelent s minden gondolkozás nélkül magát a ma-gasból alá vetette.

Oda mentek, hogy fölemeljék. Szentül hitték, hogy betört egynehány oldalesontja. De ő ma-gától fölugrott, nem volt semmi baja. Csak ké-sőbb sült ki, hogy miként történhetett ez.

A jómódu gazda, kinek Vájdnitz több száz forint áruját menté meg, hálálkodni kezdett neki s kínálta tyúkkal kalácszal. Nem kell nekem egyéb — mond Vájdnitz, csak ezt a bundát adja nekem, melyet a padláson magamra öltöttem.“ Csak most nézték közelebbről . . . Hát egy egész szalonát öltött volt magára, azzal ugrott alá az égő tetőről s azért nem ütötte meg magát.

Egyszer ugyancsak égés alkalmával, egy ma-gas tetejü kalapos úrnak, ki a veszedelmet ke-

vélyen és pipaszónál nézte, a megfordított vizes-csebret úgy vágta fejébe, hogy a feneke messzire ugrott s a cseber úgy állt a ténsúr vállain, mint valami csehlovag gallérja a XVII-ik századból.

— Kérem tessék ebbe a cseberbe egy kis vizet hozni! — mond a flegmájából teljesen kiesett ténsurnak impertinens komolysággal.

A jövő pillanatban már a lángok között volt. Tessék megismerni, vagy utána menni!

Egyszer gazdájával utazgatván, egy zsidó-korecsmároshoz szálltak. Reggel kérde Vájdnitz az uton, hogy mit kellett fizetni az éjszakázásért? A humánissime mondja, hogy 30 váltó krajczárt. Vájdnitz elszörnyködött e nagy összegen. (Más világ volt akkor!)

Már voltak egy félóra járásra, de Vájdnitz visszakéredzett, hogy valamit elfeledett. Egy óra mulva utólérte gazdáját.

— No hát mit feledtél volt el?

— Hát. . . . hát. . . . Elfeledtem volt beütni a kályha oldalát! — mond a fiu egész komolysággal.

* * *

Eljött végre az a nagy pillanat is, midőn Vájdnitz a mendikás „Vájdnitz urammá“ tógátus diákká lett, szabad volt *nyilván* dohányoznia;

fekete átilába, magas tetejű kalapba bujt; mint mondani szokták : „fölcapta az égőt.“

A tanárok azon frázissal installálták : „hogyan jöllehet ezt a magas rangot csekély szorgalmának miatta nem igen érdemli : megadják mégis azon reményben, hogy már most meg fog jöni az esze.“

De Vájdnitz uram bizony nem érzett magán legkisebb változást sem. Ezután sem kedvelé biz ő a komoly műsákat; ellenben a zenéért, költészetért, színészetért, sokszor leesett már magas házak még magasabb fedeléről. Szép, erős hangja volt; ha ő ott nem volt a temetésen, nem is hallott, hogy halottat visznek; s a klárinétot is szívesen elbillegette.

Azért szívesen is látták őt mindenhol, bár később a bor megkedvelésének miatta, néha a klárinétot a tölcéséres végénél akarja vala fúni. Úgy emlékszem ő vala az a fiatal ember is, kit midőn vagy tizenkettő magával valami halottas torból szekeren haza szállítának, kissé ingékony fejének miatta a szekérből kifittyenvén, a kerék átment volt a lábán, mámorában azt hitte, hogy ő lépett valakinek lábára s egész udvariassággal kiáltotta, hogy : Pardon!

(Vége következik.)

MODERN POÉZIS.

1. Népdal.

„Fehér nadrág, fekete frakk,
Édes rózsám el nem hagylak.“
„Bársony lajbi, pelisszié,
Tied leszek vagy senkié.“

„Eszem adta kis leánya
Tizezer a hozomány,
Nőül veszem még e nyáron
S kifizetem adósságom!“

2. Ballada.

Megy az arslán nagy sebesen
Ujdonat-uj kék frakkjában,
Zwikker mered a jobb szemén,
Vatermörder a nyakában.

Az igaz, hogy a kék frakknak
Nincs kifizetve az ára,
No de elvár jó szabója
Van hitele s adóssága.

Hősünk tehát megy, míg végre
A városerdőbe ér el,
Hol — szörnyűség — légyottja van
Szabójának szép nejevel.

De a szabó szemes ember,
Gyanakodott egy keveset,
Estve-felé utánok ment,
S a fák megöl rájuk lesett.

És boszút állt : feleségét
Jól elverte hevenyébe,
A dandyt meg becsukatta
Az adósok börtönébe.

3. Románéz.

Ablakánál ült a lányka
Édes mézet ozsonnálván,
Két suhancz ott ábrándozott
Az ablakja alatt állva.

„Óh boldog méz“ sóhajt egyik,
S mosolygva a lányra nézett.
„Óh boldog lány“ mond a másik,
S nézte szomorún a mézet. *Gitar Lörincz.*

Amerikai mulatság.

Philadelphiában történt, hogy egyik városnegyed lakó methodisták választmányt küldének ki magukból, hogy a kebelükből alkotott mértékletességi egyület alapszabályaiban ezt meg amazz módosítsa.

Gyülekezeti helyiség : az arany naphoz czimzett

fogadó földszinti terme; idő szerdán estétől reggelig. (Az angol nagyon szeret éjszaka tanácskozni.)

Ugyanakkor azonban holmi Istentől elrugaszkodott világi népnek is eszébe jutott minden jótékony cél nélkül tánczestélyt rendezni, azok meg kifogadták e célra ugyanazon arany nap fogadó első emeleti táncztermét, szinte estétől reggelig.

Egyik rész sem tudott róla semmit, milyen veszedelem várakozik reá fenn és alant, de ha tudott volna, sem sokat törődött volna vele.

Pontban hét óraker megjelentek a mértékletességi egyesület tagjai a földszinti teremben s magasztos céljuk symbolisticus utalására megívának fejenkint egy-egy pohár vizet.

Pontban hét óraker megjelentek a lakodalmások is s csupa világi hiúságból megittak egy-egy pohár püncsöt.

A methodisták szónoka fölment a szószékbe s hozzá kezdett a diktziózáshoz.

A yankee compánia karmestere is felment az orchestrumba s hozzáfogott valami örült polkához.

Ez igen jó alkalom és téma volt a mérsékletességi egyesület szónokának hatalmas mennydörgő beszédet tartani a mértékletlen kiesapongó emberek ellen, a kik tánczólnak, muzsikálnak, szeszes italokkal élnek; azért ugrálnak, hogy többet ehessenek, és azért esznek, hogy többet ihassanak.

Viszont a vig compániának is igen jó alkalom volt ez, még jobban tánczolni, és tombolni odafenn, mert ezúttal nem csak saját multságuk forgott kérdésben, hanem amazoké is odalenn.

A mint így kölcsönösen el volnának foglalva egymás mulattatásával, egyszer csak megsokallják az arany nap termének szüette gerendái a demonstratiót, s minden teketória nélkül, szépen leszakad az egész első emeleti terem a földszinti terembe.

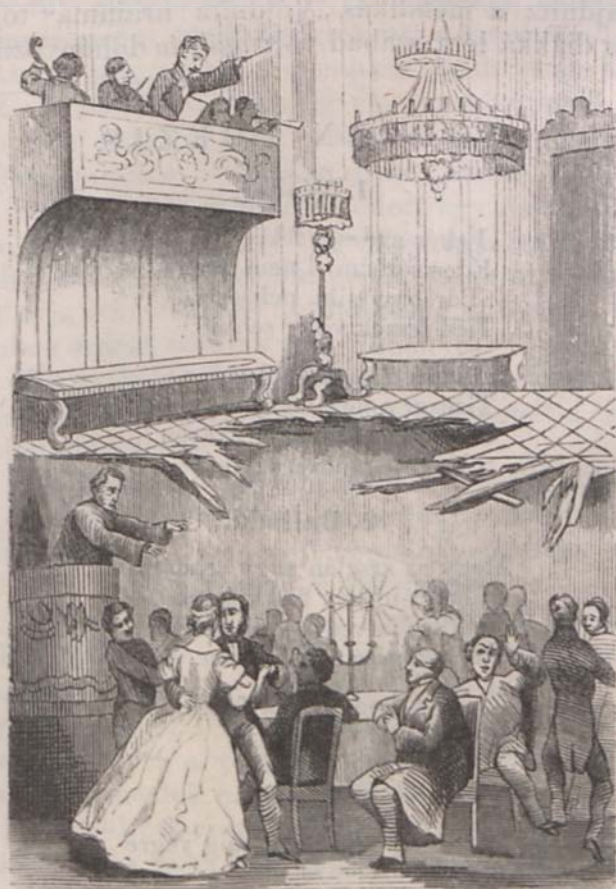
Persze, hogy az egész vigadó társaság az utolsó crinolinig mind keresztül esett a plafondon a methodisták nyakai közé. Fenn csak a muzsikások maradtak, a kik nem eshettek le az orchestrumból.

Már most az a jogkérdés támadt: hogy kié hát ez a terem, a hol a két különböző társaság ily összecbeszélés nélkül egyben találkozott?

A mértékletesség férfiai azt állították, hogy az övék, mert ők fizették meg az árát, az ő zöld asztaluk van *idelemn*.

A báltársaság pedig azt vitatta, hogy de biz az övék, mert az ő zenekaruk van *odafenn*, ugyanaz a tánczterem az, a mit ők kifogadtak, csak hogy egy pár öllel *megnőtt*.

Miután egyik fél sem akarta a másiknak a tért átengedni; azt tették, hogy angol phlegmával kölcsönösen ignorálták egymást; a bálozók ráhuzatták a polkamazurkát s tánczoltak tovább, kiki párjával a zöld asztal körül; a mértékletességi férfiak pedig folytatták a szónoklatokat az elfajult, részeges, pokolramenendő világ ellen, s rakták protocollumba a határozatokat, mintha semmi sem történnék körülök, -- ki-világos ki-virradtig.

Hirhedett pipázók arczképei.

V. arczkép.

Tekintetes, nemes, nemzeti és vitéz (hohó!)
Nemcsiklandi Bugafői Nepomuk János ur. Venio nunc
ad fortissimum virum.

Kiket eddig közönség elé hozánk, bárha mindnyájan nagy és nevezetes férfiak is, a mit tőlük elvitázní nem lehet, de oly nagynak és nevezetesnek valóban egy sem nevezhető közülök, mint az előttünk ülő nagyra méltatandó egyéniség.

Amazok ugyan is pipáznak önérdemből, szenvedélyből, avagy gazdálkodási szempontokból, de e jeles férfiú itt előttünk nem abból pipázik: — miből pipázik? — tájékpipából — és még azonfelül honpolgári kötelességből és hazafiúi buzgóságból.

Legelőször tudnunk kell e dicső férfiú felől, hogy ő szenvedélyes ujság olvasó: de ezt nem kell úgy érteni, mintha szenvedélyes ujság-praenúmeráló is volna; őh nem; ő rendszeren csak az elmúlt esztendei hírlapokat olvassa, miket a kávéházból akkor már meg lehet kapni tiz garasért mind; s egyre jön ki vele: ujság = hazugság; mindegy: az ember akár az idén olvassa el, hogy mit beszéltek ma, akár jövő esztendőre.

E mellett a nagy érdemű férfiú pipázik és így gondolkodik:

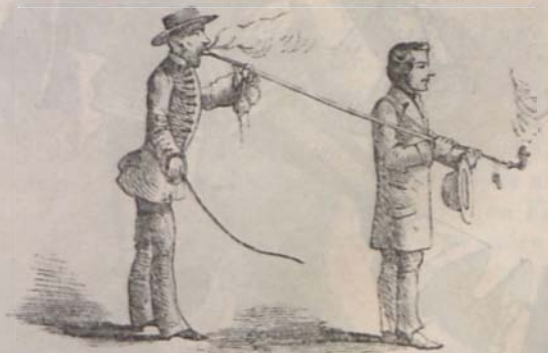
„A status csak úgy virulhat fel igazán, ha minden honpolgár hiven és lelkiismeretesen teljesíti hazafiúi kötelességeit. Hogyan teljesíthetné pedig egy honpolgár hivelben és lelkiismeretesebben hazafiúi kötelességeit, mint az által, ha pipázik? Ugyan is: Magyarország iparágai között első helyen áll a dohánytermesztés: ettől vagyunk olyan gazdagok; ennél fogva minden megllett férfiúnak honpolgári kötelessége annyi dohányt elfogyasztani, a mennyit elbir, sőt feleségét is rászoktatni, hogy burnótozzék, mert ez mind egy magasabb közszél előmozdítása végett történik. Egy olyan férfiúnak, a ki dohányzik, minden lélekzetvéttele a hazát boldogítja; a míg ő ül, és heverész és fújja a füstöt, ez ülés, e heverés, e füstfújás által a haza felvirul: vasutak épülnek, Tiszák szabályozódnak, városok emelkednek, ezen egyszerű, alig észrevehető közreműködésök által az egyes hazafiaknak. Ez a füst hozza mozgásba a gőzgépek kerekeit, ez a füst szaporítja a börszék jótékony füstjét; ez azon áldozat füstje, melynek illata minden egyéb füstnél kellemesebb, s bizonyára Kain, ha dohánynyal rakta volna meg oltárát, más gízgaz helyett, annak a füstje is egyenesen szállt volna felfelé s ő sem ölte volna meg a testvérét boszúból. Azért boldog az a férfiú, ki napi munkáját hiven bevégezve, hivatása kötelességeit leróva, este felé, midőn már az illatnak miatta sem eget sem földet maga körül nem lát, azzal a nyugodt öntudattal verheti tenyerébe pipáját: „ez a napom nem volt elveszve, ma ismét negyvennyolcz krajczárral szaporítottam a nemzetgazdagság tőkéjét.“

Uraim! nincs mit adjunk hozzá. Ily nyomatékos szavak után, mi csak halhatatlan költők szavait ismételtethetjük:

„Minden pálya dicső, ha hazádra belőle derül fény (vagy akár „füst,“ úgy is kimegy a vers).

Aristocraticus hajlamok.

Diákká lett a mendikás, s miután suscribált, azon törte fejét, mikép mutathassa ki a publicumnak az ő nagy uraságát. Egyszer gondolt egyet, s megörvendett. Pipát vett elő s kerített egy szerfelett hosszú szarát bele; mikor ez megvolt egy nagy borzos szolgálával vitette maga előtt az eszközt az egész kurján keresztül.

Egy theatrum-director a régi időből.

A jó öreg K...-t a mint emlékezhetünk rá, körülbelül jobban szerette a közönség mint igazgatót hogyszem mint színészt. Hanem ő azért híven betöltte a maga helyét, s játszott kegyetlen apákat, intrikusokat, de különösen nagy szenvedélylyel haragos hősöket.

A közönség hozzá volt szokva hogy vele komáz-zék, s sehogy sem akarta neki elhinni, hogy haragszik: mikor aztán néha egy dühös monologot bevégezett, megállt, várta, hogy tapsoljanak. Azt nem eselekedték. Akkor körülnézett, hogy mi dolog ez? S azután a közönség felé fordulva, pantomimicával mutatá, hogy itt egészen helyén volna, ha tapsolna a közönség. A közönség aztán tapsolt és nevetett. Akkor aztán ő is folytatta a mérges declamatiót.

Egy ilyen patheticus monolog közepette egyszerre elől találta érne a prüsszentés: a közönség nem volt rest egyhangulag: „prosit“-ot kiáltani fel rá, mire ő egész illedelemmel felele a szinpadról: „ago gratias.“

Egyszer pedig Megyeri volt nála vendégszerepen: egy nagyon kedves gyilkos-égető darabot adtak, a miben Dániel a hűtelen szolga utoljára a körmeivel kaparja fel a sírból meggyilkolt gazdáját. Megyeri játszotta Dánielt, az igazgató a kegyetlen grófot, kinek utoljára a lábai előtt térdeplő Dánielt fel kell rúgni maga elől. Valaki azonban a szinpadon egy gömbölyű fejű szeget talált élejtteni, a mit úgy hinak, hogy dekorátor-szeg. Hát a mint a dühös gróf nagyot toppant egész haraggal, egyenesen bele toppan a hegyével fel-felé álló szegbe.

— Jaj! jajajajaj! jajajaj! — ordit a gróf s azzal elkezd fél lábon táncolni alá s fel s mutogatni a feltar-

tott másik talpát égen és földön lakóknak, a kik közül senki sem tudta kitalálni, hogy mi baj érte? utoljára a sugólyukhoz ugrált vele.

— Huzd ki sugó! huzd ki! huzd ki a lábamból ezt a gyilkot, ezt a kardot, ezt a hajító-dárdát!

Persze, hogy a szomorú játékból semmi sem lett aztán, pedig igazi vér is folyt benne, hanem ezúttal legalább szegény igazgatót komolyan megtapsolták, mert igen élethíven játszotta a meggyilkoltat, a kit a talpán keresztül löttek agyon.

Sokkal rosszabb multság volt az rá nézve, mikor egyszer azt kezdték el, hogy a mint ki lépett a szinpadra, rögtön elkezdtek neki fütyülni.

Néha csókot vetett a fütyülő felé s zavartalanul játszott tovább; másszor szembe szállt vele: „úgy én is tudok,“ s visszafütyülé a hivatlan kritikust.

Egyszer azonban megsokalta már a dolgot s kitudá, hogy ezt a mindennapos fütyüt senki sem rendezi más, mint a Kolozsváron tanuló oláh diákok s azoknak az élén maga Janku Abrahám, a ki akkor is nagy auktoritás volt már.

Mit tett hát az igazgató? tán bevádolta őket? vagy birokra kelt velük. Óh nem. Odahivatá magához Janku Abrahámot s komoly orczával azt mondá neki:

— Tisztelt barátom! Lássá, holmi léhütők engem mindennap kifütyülnek. Kegyed nagy tekintélyű férfiu, kiválik a többi közül. Én kegyednek és még egy pár derék társának minden napra ingyen-jegyvet adok, hogy tartsanak rendet a színházban. Egészen kegyetekre bízom magamat.

Attól a napságtól fogva soha sem fütyülték ki az igazgatót; sőt, ha valaki pisszegni mert is ellene, azt a megtérített pártosok menten kilökték az ajtón.

.... De jó statusférfiu lett volna az a theatrum-director!....

Obsitos válasz.

Haza jött az obsitos baka Olaszországból, hanem valahol föleserélte a montúrját valami kopott huszár-ruhával, s nagy büszkén beült oda haza a sarokba s bámultatta magát a sok atyafi és szomszédasszony által, kik hazajövetelének hírére összeszaladtak. Hogy megemberkedett, de megváltozott azóta, mióta nem láttuk édes öcsém uram!—ugyan melyik országban járt? — szolítá meg egyik szomszédasszony.

— Hm! voltam én Franciaországban is.

— Franciaországban is? úgy hát francziául is tud, ugyan hogy híják francziául a kenyeret? Hogy?

— Hát pávér.

— Ugyan ugy-e, ejnye hát a vizet valljon hogy híják?

— A vizet? Hm, hm — mond bajszát pödörgetve az exbaka — nem láttam én egész Franciaországban vizet, mert én ott mindig csak bort ittam.

— De hát huszár volt kend ugy-e? — szolalt fel egy fiatal süheder.

— Az biz én még ekkoraig — mond vállát rángatva.

— Hát akkor a kend lova mit ivott.

— Hm öcsém — szolt a baka meg nem zavarodva — nem kell a lovat féltetni.

Vinna vidéki képek.

Ország- s népismertetés, (zsidó lakodalom),
vagy a mint veszi az ember.

Motto : „Er kikt ous wie a Bankirer!“

☉ 185* szeptember 11-én vagy is october 14-én egy nevezetes őszi nap egy nevezetes éj, mely ha mindjárt Cantu Césár világhistóriájában véres betűkkel följegyezve nincsen is, mindamellett nagy események napja lehetett volna, a mint végső bágyadt sugárait lövelé a főszegecs égi vándor (értem a napot), néma csend váltá fel az örökös zsbongást. És ki az, ki ott Blodnyik koresmájánál az eresz alatt im lammenen Kalpak mit manschesternen Hojzen melázva filosofál — mintha azon törné fejét, hogy miért nem terem a füzfán szilva? Türedelmes Lósák Itezik Mailch, Tiszahátról a türelmetlen, de bájló Lachman Czipra völegénye!

De nem jól van kérem alásnan, újra kezdjük azért is csak innét tessék azután olvasni, a czím megmarad, hanem a mottót megváltoztatjuk :

Motto : „A tekintetes házi úr becses vejének a feleséget, a mindenteljes számos évekkig az uristen eltesse!“

(Eredeti után szórul szóra.)

☉ — Megérkezett valahára az a nap, melyen Tiszahátról Losák Húszu (völegény) Plen parádében szive imádottjához Lachman Cyprához kompáreált; hanem mi oka volt annak, hogy a húszu az eresz alatt a kocsmá előtt melázott, miért tette magát oly desperált helyzetbe, mintha az árulni szokott borba kevesebb vizet vagy több spiritust töltött volna a kelletinél? Magyarázata :

Lachman Iroim, a menyasszony bátyja a czimbalmossal úgy alkudott, hogy a muzsikát a völegény fogja fizetni. A summa négy forint. A fizetés ellen protestált a völegény apja, az egyességben úgy volt, hogy a menyasszony fogja adni a muzsikát; és ebből olyan láрма kerekedett az országuton, hogy még csak cseréptörés hiányzott és készen lett volna a jerikói veszedelem.

Mig ez a láрма tartott, valamint tanuskodás kikerülése szempontjából, ha netalán ad physika kerülne a dolog, a menyasszony házába vonultunk.

Tisztességes Lachman Czipra mint mondani szokás ein solides Stück, a szoba közepén fehér öltönyben, fehér lepedővel betakarva egy széles széken ült, a mint Iroim a menyasszony bátyja dühösen és mint László urfi rohant be a szobába. „Bájsz zi!“ A nők az elkeseredett menyasszonyhoz futnak, ki már vagy négy órája, hogy ott a széken ül. — „Bájsz nischeht zi!“ Iroim újra kiált: „Bájsz zi a teremtését“ a nők vissza: „Bájsz nischeht zi.“ — A menyasszony csak támolygott és lammentált a széken, nem tudván, mit tevő legyen: harapjon-e, vagy a már rég óhajtott harapást tartsa reservába.

Ezen misztifikatio egy kis klarifikatiót kíván. A zsidóknál az napon, mikor férjhez akar menni a leány, azaz a lakodalom napján, mikor esküdni kell, nem szabad neki semmit enni, mert ha csak egy morzsát harap, ha mindjárt tévedésből is, már akkor az nap vége a mulatságnak, azon napon férjhez nem mehet többé. És ezen okból kényszerítette a bátya Iroim, testvérét Cziprát,

hogy harapjon, mert Iroim azt akarta, hogy a lakodalomból semmi se legyen.

Végtere a vének és irásttudók megegyeztették a két veszekedő félt, és jött a muzsika tintirinti tintirinti... a sok paraszt kölyök a muzsikások után énekelve: „Kedi cigán stb.“

Tehát meg volna már a lakodalom, hanem hiányzik az eskető vagy is a substituált rabbinus, pedig már hetedfél óra estve, Kátsur Szender (a substituált rabbi neve) késett, mert ökröket vásárolt Hanainán, Juturral pedig nem oly könnyű alkudni. — Végre félnyolcra kompáreál Kátsur és hozzá akar látni az esketéshez, egy zsidó mamsel azonban, ki azt hitte hogy a lakodalomból már semmi sem lesz, bepakolta a hippét (menyezet) és Szobránczra vitte, mire Iroim lóra ültette kocsisát s e zavakkal: „loif nach Szobranecz“ újra a hippe után küldött; azalatt azon tanakodtak a bölesek, irásttudók: hol imádkozzanak? Az egyik projectálta Klamárt, mások ismét Mendelyt, ismét mások „Gain wir zi areb Jankel; szólalkoznak össze. Az ima után kezdődött az esketés.

Ömlött a szük ajtón a nászsereg, elől hátul tódult a sok gyerek; elől jött az úgy nevezett Figlyár (bohóc), utána a völegény (húszu) fehér lepedővel bevonva, magas pines (kalap) a fején, a chale (menyasszony) szintén fehérben takarva mint egy ős anyja. A két pár (azaz csak egy, a menyezet alatt állanak örökös hiveséget esküdni egymásnak, (és azt meg is tartani meddig lehet). „Forduljatok!“ kiált a bohóc a nőkhöz, kik most karon fogva háromszor a menyezet körül fordultak, mire előállott az improvizált rabbi, és kezdi esketni annak rendje szerint az esketőket, de egyszerre csak ide-oda kapkod, majd egyik zsebében majd a másikban kotoráz, motoz, de semmiből semmi, denique nincs és nincs: „wasz iz douz?“ kérdik a közellévők, Keszibe (házassági szerződés, mely az izraelitáknál esketés alkalmával nyilvánosan felolvastatik), hub eh in Ibreds — azt hiszi Kátsur, hogy Ubrizsen hagyta az illető irományokat, mi nem több csak másfél óra járás; most lóhalálában egy kocsist Ubrizsra expediálnak, s miután ez elnyargalt volna, megtalálják Kátsur bundájában az irományokat, és újra kezdődik az esketés. A ceremonia után kiáltja az eskető a legközelebbi atyafit egy pohár borra, miután már a völegény és a menyasszony is ittak volna, és azon poharat, a melyből ittak, lábukkal össze tiporták volna.

A legközelebbi atyafi előáll és mondja a Bojre prie kuferni-féle áldást a bor felett, és miután ivott volna más atyafit vagy ismerőst kiált: areb Barusz fin Ingvur (loco Ungvár) és így sorba áldást köszöntöttek, csak az volt a boszantó, a mint Lachman Iroim areb Benyume Goldman fin Kirimlye kiáltott volna, Goldman helyet mások feleltek: „Areb Goldman nischeht du; iz gegangen Flásch zi koifán.“ Tehát most ment húsért a balga, mire más valakit hittak, ki tovább folytatta a köszöntéseket.

Igy és ilyen hitetlen rendetlenségek közt folyt le ezen nevezetes nap, ezen hires lakoma, mely éjjel utánig tartott, melyet is, hogy az originalitásról vagy is a szo-

kásos rendetlenség non plus ultrajáról fogalmunk legyen figyelemmel kísértük az egészséget, míg az ujonnan keletkezett boldog házaspár egy számukra külön fölszerelt szobába vitetett.

És Czippa okos volt hogy akkor nem harapott, most már egész életére van neki a kit harapjon és körmöljön.

Nstr dms.

Lirumlárum.

* * Több lap azzal vádolja a vasutársaságot, hogy magyar címekkel ellátott csomagokat nem fogadnak el a felvételi hivatalnál. Elfogadnak biz ott, csak hogy nem igen tudják még, hogy a magyar embernek melyik a vezeték neve, melyik a kereszt neve? A minap egy csomagot küldtem Szegedre ily cím alatt: Jókai Mórné asszonynak; s kaptam felőle ilyen elismervényt: „Herrn Jakob Mornée“ Már most ha elveszett volna a holmi, hogy bizonyítottam volna én be, hogy az a Mornée Jakob ur az én feleségem? Egyszer meg Szegedről küldtek Vas Gerebennek holmi szalonnát s egyebet egy ládában. „Miféle szent az a Gereben?“ kérdik egymástól az atyafiak. Keresik a kalendáriumban, ott Gereben nincs: hanem van Kelemen. Ha Kelemen németül Kilián, akkor per analogiam Gereben bizonyosan Grobián: kiigazitották hát a címét eképen: an Herrn Grobian Vas. — Tehát látjuk, hogy a jó akarat meg van ezeknél az uraknál.

Rébusz.

po

Czigány dilemma.

Becsukták a czigányt, mert hamisan tanuskodott s meg is esküdött rá. A börtönben meglátogatta a jámbor tiszteletes s elkezdé feddeni kegyes szóval, hogy az milyen vétek, az embernek megesküdni *olyanra, a mit nem látott*: az embernek a lelke ilyen vétek miatt elkárhozik.

— Hát van én nekem lelke? kérdi a czigány.

— Hogy ne volna fiam? neked is, mint minden embernek.

— Megmerne rá esküdni tiszteletes uram, hogy van lelke?

— Minden kétségen kívül.

— No lám, kegyelmed is megesküdnék arra, *a mit nem látott*.

Szerkesztői sub rosa.

187. *Takarékos purdó* megélhet. 188. *Hogyan ütött ki Gedeon bátyám visítje?* Ugyan mit gondol, hogy ilyen dolgokat hisz kiadhatóknak. Vannak helyek, a miken az író phantasiájának nem szabad járni. *L. Ferinek.* Hogy ne emlékezném rád? hiszen még annak csak 22 esztendeje, hogy Pozsonyban együtt faragtuk az is-

kolapadot, még arra is emlékezem, mikor Sch... professor térde közé szoritotta a fejedet, hogy majd megcsap, te aztán olyat haraptál az inába, hogy menten eleresztett; nagyon örülök rajta, hogy a régi barátságot megújítjuk: — hanem jobb anecdotákat küldj. 189. Az a *gémrál* való anecdotája *tessék* a kinek tetszik.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos: **Jókai Mór.**

Lakása: Magyar-utca 21. szám.

Nyomatott Landerer és Heckenastnál Pesten

(Egyetem-utca 4. sz.)

1. A szépség batteriája

és 2. Czeltáblaja.

Igazán igénytelen lakás.

- Czigány! Szállás-adót még nem fizettél!
- Hát a baglyok is fizetnek adót?
- Te csak nem vagy talán bagoly?
- De biz olyan helyen lakom.
- Milyen helyen?
- Egy *odras* fában.

A tizennegyedik számbeli rébusz megfejtése.

„Catilina áruló volt.“

Tudniillik, hogy azt a szolgálot *Katinka* hívják, a kisasszonyát pedig *Linda*nak, az a kofa végre *áruló*, minthogy körtét árul.

Melléklet: Előfizetési felhívás az „Üstökös“ 1859-ki folyamára.